

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ Δ΄ ΤΑΞΗΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 7 ΙΟΥΝΙΟΥ 2019 - ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A1. Θεματικό άξονα του κειμένου αποτελούν οι αξίες που στηρίζουν τη δημοκρατία. Με αφορμή τον προβληματισμό των νέων σχετικά με τις αρχές της δημοκρατίας και τη συμμετοχή των πολιτών στη λειτουργία της, ο συγγραφέας συνδέει την ύπαρξή της με τα ιδανικά. Ξεκινά παρουσιάζοντας το ιδανικό της ανεκτικότητας απειλούμενο από τον φανατισμό που επιβάλλεται με τη βία. Συνεχίζει παραθέτοντας το ιδανικό της μη βίας που εξασφαλίζει την ειρηνική συνύπαρξη και επιτρέπει την αντιπαράθεση χωρίς αλληλοεξόντωση. Προσθέτει τη σπουδαιότητα του βαθμιαίου κοινωνικού εκσυγχρονισμού ως απόρροια της ιδεολογικής ανανέωσης και της στάσης ζωής. Επισημαίνει πως το ιδανικό της αδελφοσύνης ως καθιέρωση συμπεριφοράς και τρόπου ζωής εδραιώνει τη δημοκρατία. Καταλήγει προτρέποντας για την αναγκαιότητα συναδέλφωσης και κοινής δράσης.

B1. α. Σωστό – β. Λάθος – γ. Σωστό – δ. Σωστό – ε. Λάθος

B2. α. 1. «Ποτέ μου δεν ξεχνώ τη διδαχή του Καρλ Πόπερ ... αιματοχυσίες».
2. «Στο έργο του *Φιλοσοφία της Ιστορίας* ο Χέγκελ χαρακτήρισε την Ιστορία ως 'απέραντο σφαγείο'.

β. Και στις δύο περιπτώσεις η επίκληση στην αυθεντία ενισχύει την αξιοπιστία του συγγραφέα, προσδίδοντας εγκυρότητα στον λόγο του. Στην πρώτη περίπτωση ενισχύει την εγκυρότητα της άποψης μεταξύ του ιδανικού της μη βίας και της ειρηνικής αλλαγής των κυβερνώντων. Στη δεύτερη περίπτωση ενισχύει την άποψη ότι η ιστορία της ανθρωπότητας είναι σε μεγάλο βαθμό ιστορία συγκρούσεων αδελφοκτόνων.

B3. α. 1. «... δεν ξεχνώ το κήρυγμα/τη διδασκαλία του Καρλ Πόπερ».
2. «... γίνονται αντικείμενα κοροϊδίας, ύβρης, σαρκασμού».
3. «... εισήγαγαν στην ιστορία τρόπους συνύπαρξης...»
4. «... αυτός που μας εναντιώνεται, εχθρεύεται, αντιμάχεται...»

β. «... ο Χέγκελ χαρακτήρισε την Ιστορία ως βίαιη θανάτωση πολλών ανθρώπων...»

«... η μικρή φλόγα της λογικής που κατευθύνει τη ζωή μας / που ερμηνεύει την εξέλιξή μας»

Και στις δύο περιπτώσεις η γλώσσα χρησιμοποιείται μεταφορικά.

B4. α. 1. Χρήση υποτακτικού λόγου.

- Αν σήμερα απειλείται η ειρήνη στον κόσμο, η απειλή προέρχεται για άλλη μια φορά από τον φανατισμό, δηλαδή, από την τυφλή πίστη στη δική μας αλήθεια και ότι αυτή μπορεί να επιβληθεί με τη βία.

- Μόνο η δημοκρατία επιτρέπει τη διαμόρφωση και την εξάπλωση των ειρηνικών επαναστάσεων, όπως συνέβη τις τελευταίες δεκαετίες με την αλλαγή στις σχέσεις των δύο φύλων, που ίσως να είναι η μεγαλύτερη επανάσταση στην εποχή μας.

2. – Για να έχουμε ενεργούς πολίτες, δεν χρειαζόμαστε άραγε και ιδανικά; (ερώτηση)

- άκουσα (α' ενικό πρόσωπο)
- θέλετε (β' πληθυντικό πρόσωπο)
- να ενεργήσουμε (α' πληθυντικό πρόσωπο)

β. Επεξήγηση στο «ιδανικό της αδελφότητας».

γ. Η σύνταξη είναι ενεργητική.

«... Μόνο από τη δημοκρατία επιτρέπεται η διαμόρφωση και η εξάπλωση ειρηνικών επαναστάσεων».

Γ1. Α' ερώτημα

1. Συνειδητοποίηση της αξίας της δημοκρατίας που εκφράζεται με διαρκή αγώνα για την προστασία της προσωπικής ελευθερίας.
2. Προστασία ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
3. Αποφυγή δογματισμού – φανατισμού και προσπάθεια αξιοποίησης του διαλόγου για την επίλυση διαφορών.
4. Κοινωνική συνείδηση (εξάλειψη ατομικισμού και ενδιαφέρον για τον συνάνθρωπο και τα συλλογικά προβλήματα).
5. Ενημέρωση – πληροφόρηση για τα πολιτικο-κοινωνικά δρώμενα.
6. Σεβασμός στους νόμους.
7. Κατοχύρωση αξιών (αξιοκρατία, ειρήνη, δικαιοσύνη).
8. Συμμετοχή στα κοινά – άσκηση του δικαιώματος του εκλέγειν και εκλέγεσθαι.

Β' ερώτημα

1. Να λειτουργεί δημοκρατικά εφαρμόζοντας στην πράξη πολιτικές αξίες όπως ο διάλογος, η αξιοκρατία, η ισονομία, η ομαδικότητα, η συνεργασία.

2. Ευαισθητοποίηση και ανάληψη συλλογικών δράσεων τόσο στο πλαίσιο του σχολείου όσο στο πλαίσιο της τοπικής κοινωνίας (φιλανθρωπικές, εθελοντικές δράσεις).
3. Εξοικείωση με την έννοια της συνεργασίας. Η συλλογική αντιμετώπιση των προβλημάτων είναι η κύρια ευθύνη του δημοκρατικού πολίτη.
4. Επαναθέσπιση των μαθητικών κοινοτήτων και δυνατότητα παρέμβασής τους στη διαμόρφωση της σχολικής πραγματικότητας με ιδέες και προτάσεις.
5. Αναβάθμιση του θεσμού της Βουλής των Εφήβων με περισσότερες συμμετοχές και δημοσιεύσεις των απόψεων των μαθητών στα ΜΜΕ με στόχο τη διαμόρφωση του δημοκρατικού φρονήματος και τη συνειδητοποίηση των υποχρεώσεων και των δικαιωμάτων που πηγάζουν από αυτό.
6. Ομάδες διαμεσολάβησης για την αντιμετώπιση της ενδοσχολικής βίας και την καταπολέμηση του ρατσισμού.
7. Επισκέψεις σε χώρους που προάγουν τη Δημοκρατία (Βουλή – Ευρωκοινοβούλιο).

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ
Μυλωνά Μαρία